तस्यांत्वक्तसर्वालंबनायां सर्वत्यागकृतः निर्बीजसमाधिस्थस्यसुखंप्रत्यगानंदं विशतेइत्यपकृष्यते कोविशते योनिरिच्छःयोगफलेऽणिमादावपीच्छारहितः प्राणान्प्राणमनोबुद्धींद्रियात्मकंलिंगशरीरंलो कांतरगतिसाधनंयस्यजति सब्राह्मींतनुं सुखमितिसामानाधिकरण्यं तत्प्रविशति नतूत्क्रामति तथाचश्रुतिः योकामोनिष्कामआप्तकामोनतस्यप्राणाउत्क्रामंत्यत्रैवसमवनीयंतइति तस्यशुद्धब्रह्मविदः अ त्रात्मनिसमवनीयंतेएकीभावेनविलीयंतेइतिश्रुतिपदानामर्थः ॥ २१ ॥ ब्रह्मकायोब्रह्मस्वरूपसुखंतस्यनिषेवणंचेन्नेच्छति तर्हिउत्क्रामति नजायतेनैवजन्मप्राप्नोति योगीस्वेच्छयाकैवल्यंवाब्रह्मलोकंवागच्छ तिनतुसंसारंप्राप्नोतीत्यर्थः मार्गस्थःदेवयानमार्गस्थः श्रीमद्भागवतेप्येतद्दर्शितंयदिप्रयास्यन्नृपपारमेष्ठ्यमित्यादिना ॥ २२ ॥ आत्मबुद्ध्यातत्त्वसाक्षात्कारेण विरजःरजोगुणयुक्तंकार्यब्रह्मभावरूपंआपेक्षिकं अमृतं यथाहुः आभूतसंप्लवंस्थानममृतत्वंहिभाष्यतइति तदन्यद्विरजःआत्यंतिकममृतंसमास्थायसम्यगास्थाय विषयीकृत्यशांतीभूतोनिष्कामः निरामयःजरामरणवर्जितः विशुद्धंनिष्कलंआत्मानंप्रतिपद्यते

सवैतस्यामवस्थायांसर्वत्यागकृतःसुखं॥ निरिच्छस्यजतिप्राणान्ब्राह्मींसंविशतेतनुं ॥ २१ ॥ अथवानेच्छतेतत्रब्रह्मकायनिषेवणं ॥ उत्क्रामतिचमार्गस्थो नैवक्वचनजायते ॥ २२ ॥ आत्मबुद्ध्यासमास्थायशांतीभूतोनिरामयः ॥ अमृतंविरजःशुद्धमात्मानंप्रतिपद्यते ॥ २३ ॥ इतिश्रीमहाभारतेशांति०मो० प०जापकोपाख्यानेषण्णवत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १९६ ॥ ॥ ७ ॥ युधिष्ठिरउवाच गतीनामुत्तमप्राप्तिःकथिताजापकेष्विह ॥ एकैवैषागतिस्तेषामुतयांत्यपरामपि ॥ १ ॥ भीष्मउवाच शृणुष्वावहितोराजन्जापकानांगतिंविभो ॥ यथागच्छंतिनिरयाननेकान्पुरुषर्षभ ॥ २ ॥ यथोक्तपूर्वपूर्वंयोनानुतिष्ठतिजापकः॥ एकदेशक्रियश्चात्रनिरयंसचगच्छति ॥ ३ ॥ अवमानेनकुरुतेनप्रीयतिनतृप्यति ॥ ईदृशोजापकोयातिनिरयंनात्रसं शयः ॥ ४ ॥ अहंकारकृतश्चैवसर्वेनिरयगामिनः ॥ परावमानीपुरुषोभवितानिरयोपगः॥ ५ ॥ अभिध्यापूर्वकंजप्यंकुरुतेयश्चमोहितः॥ यत्रास्यरागःपत तितत्रतत्रोपपद्यते॥ ६ ॥ अथैश्वर्यप्रवृत्तेषुजापकस्तत्ररज्यते॥ सएवनिरयस्तस्यनासौतस्मात्प्रमुच्यते ॥ ७ ॥ रागेणजापकोजप्यंकुरुतेतत्रमोहितः॥ यत्रास्यरागःपततितत्रतत्रोपपद्यते ॥ ८ ॥

॥ १३ ॥ इतिशांति०मो०नै०भा०षण्णवत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १९६ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ जापकानांयोगसिद्धिप्राप्तिद्वाराजरामरणराहित्यंइच्छयादेहत्यागोब्रह्मलो कंप्रतिगमनंविशुद्धकैवल्यंचेत्युक्तं इतोपिअन्याकाचित्तेषांगतिरस्तीतिपृच्छति गतीनामिति प्राप्तिःगतिः ॥ १ ॥ इतोन्याःगतयःपूर्वोक्तगतितोहीनाइतिसूचयन्तासुनिरयपदंप्रयुंजानएवोत्तरयति शृणु ष्वेति ॥ २ ॥ एकदेशेति अपूर्णांगजपपरइत्यर्थः ॥ ३ ॥ अवमानेनअश्रद्धया जपेप्रीत्यादिरहितः ॥ ४ ॥ अहंकारकृतःदर्पवंतः पुरुषःजापकः ॥ ५ ॥ अभिध्याफलाभिसंधिः यत्रफलेरागःप्रीतिः तत्र तत्फलभोगनिमित्तंउपपद्यतेयोग्यंदेहंप्राप्नोति ॥ ६ ॥ ऐश्वर्यअणिमादिकंतस्यप्रवृत्तानिप्रवृत्तयस्तेषुप्रवर्त्तमानेष्वणिमादिष्वित्यर्थः सएवतत्ररागएव ॥ ७ ॥ तत्रऐश्वर्यविषयेरागेणमोहितः ॥ ८ ॥

Digitized by Google